

DENİZİN SESİ

Kendimi sözcüklerle ifade edemiyor değilim, göreceğiniz üzere kendimi sözcüklerle *oldukça iyi* ifade edebiliyorum, bu yüzden konuşamıyor olmak çok sorun ettiğim bir gerçek değil. Her zaman derim ki göremiyor olsaydım daha çok üzülürdüm, konuşamamak ve söylenenleri duyamamak, iletişimimi engellemiyor. Bu yüzden “engelli” sözü de beni üzmüyor. Kimsenin, ben birisiyle işaret diliyle konuşurken gelip elimi kolumu tutup beni engellemeye kalkmadığı gibi istediğim zaman istediğim yerde yazışarak arkadaşlarımla iletişim halinde de olabiliyorum. Ben kendime bir kategori yaratacak olsaydım (ki insanları kategorilere ayırmak da bence hiç insani bir davranış değil) herhalde bu kategorinin adı “iletişimi kısıtlılar” olurdu, ben ve benim gibiler, sadece biraz yardıma ihtiyaç duyuyoruz, kendi kendimize yetebiliyoruz.

Konuşamıyor olmanın, sorun haline getirmediğim bir gerçek olduğunu söylemişim ya, bazı anlarda, bırakın sorun olmayı, iyi bir şey haline bile gelebiliyor. Siz, her istediği zaman dilinin ucuna gelen her şeyi söyleyen normal insanların her gün kırdığı yüzlerce kalp var. Önce düşünüp sonra konuşmayı siz yıllarca öğrenememişsiniz, ben ise kendimi bildim bileli hep düşünüyorum, söylemek istediğim şeyleri aralardan seçerek karşımdakine iletiyorum, hatta eğer yanımda not defterim ve kalemim yoksa, karşımdaki işaret dilini bilmiyorsa iletemiyorum bile, birbirimize anlayışlı bir şekilde gülümseyip gözlerimizi birkaç kez kırıştırarak iletişim kurmuş oluyoruz. Benim yerimde siz olsanız, on defa yanlış bir şey söyleyeceğiniz kadar güzellikte bir kadının, hiç konuşmadığım için ilgisini çekebildiğim zamanlar olmuyor değil. Yahut patronumla yüzyüze yaptığımız görüşmelerde, ona sinirlensem bile bunu ona yansıtmamak konusunda oldukça kontrollüyüm. On kere düşünüp bir kere konuşuyorum, onu bile “konuşmuyorum” ya yazıyorum ya da işaret ediyorum. Ancak, içime dönük mizacımla da katkısıyla konuşamıyor olmayı sorun etmememle birlikte bir gerçek var ki duyamamayı sorun ediyorum.

Ne kadar şanslıyım ki, kendimi böyle tanıdığım için, doğuştan beridir sağır - dilsiz olduğum için hiçbir zaman uzuvlarından birini sonradan yitirmiş olan birinin düşeceği bir karamsarlığa düşmedim. Kendimi böyle tanıyorum, böyle kabul ediyorum, başka türlüünü ne yazık ki hayal bile edemiyorum. Çocukluğumdan beri yolda karşı karşıya geçmem bile benim için küçük ama etrafımdakiler için büyük adımlar oldu, herhangi kötü bir şey olur da kimseye acilen haber veremem diye on dokuz yaşına dek beni evde yalnız bile bırakmayan bir ailem vardı, mahremiyetimi ve özel hayatımı epey geç kazandım. Ama ailemin üzerime titremesi sonucu eğitimimi güzelce tamamlayıp çevirmenlik yapmaya başladığımda, her türlü acil durum önlemlerini aldığımdan da emin olduklarında beni sonunda yalnız başıma yaşamam için bırakabildiler.

Çevirmenlik yapıyorum, görüldüğü gibi işitemem ve konuşamamam, mesleğim için bile bir “engel” değil. Üstelik bu işi, konuşmamı gerektirmeyeceği için de seçmedim, emin olun küstah patronuma okkallı cevaplar verebilmem için konuşmamın gerekli olduğu anlar da epey fazla. Ben bu işi, edebiyata olan tutkum sayesinde seçtim, kendimi bildim bileli, boş vakitlerimi değerlendirebileceğim en iyi şeyi yapıyorum, kitap okuyorum. Hani yarışma programlarında katılımcılara sorarlar, “Hobileriniz nelerdir?” diye... Hemen cevabı yapıştırır katılımcılar da, ezberlerinde tutarmışçasına: “Kitap okumak, müzik dinlemek, arkadaşlarımla vakit geçirmek...” diye, işte o cevaplardaki müzik dinlemek, tiyatroya, operaya gitmek, avazı çıktığı kadar şarkı söylemek, telefonda en yakın arkadaşıyla çene çalmak gibi hobiler, benim ilgi alanımın dışında kalmak zorundaydı ve çoğu insanın boş vakitlerinden daha fazla boş vaktim oluyordu. İster istemez sürekli okuduğum kitaplarla, kendime kocaman bir kütüphane kurdum, kendi evime yerleştikten

sonra evimin iki odasının da pencerenin olduğu duvar dışındaki duvarlarını raflarla kaplattım, dur durak bilmeden kendimi başka hayatların, başka masalların, başka gerçekliklerin içine atarken ve “Edebiyat ne kadar sonsuz, daha benim okuyamayacağım kitaplar var, hiçbir zaman okuyamayacağım, benim dilimde yazılmamış ve benim dilime çevrilmemiş...” diye fark ettiğim bir gün karar verdim çevirmen olmaya, ilköğrenliğimin ortalarında. Tahsilimi Fransız edebiyatı üzerine tamamladım ama en çok merak ettiğim şeylerden biri açıkçası Fransız aksanının nasıl duyulduğu, bunu, hiçbir zaman öğrenemeyeceğim.

Öğrenemeyeceğim çok şey var gerçi, Fransız aksanı, öğrenemeyeceğime üzöldüğüm şeyler listesinde ilk beşe bile girmez. Sevgili karımın sesini hiçbir zaman duyamamış ve hiçbir zaman da duyamayacak olmam, kendi sesimi hiçbir zaman duymamış olmamdan bile daha üzücü. Okuduğum çoğu dergide, internet günlüğünde, esprili arkadaş sohbetlerinde, insanların, kendi seslerini farklı duyduklarını, daha sonra kendi seslerini bir yere kaydedip bunu dinledikleri zaman “Benim sesim gerçekten böyle mi duyuluyormuş?” diye şaşırduklarını söylüyorlardı. Buna hiçbir zaman şaşıramayacak oluşum, beni içten içe rahatsız ediyor ama sonra “Neyse, zaten kendi sesimin kendi kulağıma nasıl geleceğı de bir muamma...” diyerek gülüp geçiyorum. Bir kedimiz var, eşimle birlikte sorumluluğunu üzerimize aldığımız, henüz bir yavruyken sokakta bulduğumuz ve ısınması için eve getirdikten sonra bir daha yanımızdan ayıramadığımız. Kül rengi ve yumuşacık tüyleri var, çok güzel bir dişi kedi. Kucağımda ilgiden mayıştığı anlarda usul usul titrediğini hissediyorum, elimin altında, sık aralıklarla bir titreşim yayıyor. O anlarda, onun çıkardığı bir ses olduğunu biliyorum, eşimin söylediğine göre, dünyanın en güzel seslerinden biriymiş. Sonra, mart aylarında henüz kısırlaştırmadığımız kedimiz, çiftleşme dönemine girdiğini belli eden sesler çıkardığında da eşim bana “İyi ki bu sesleri duymuyorsun, sabaha kadar beni uyku tutmuyor...” diyerek takılıyor. Ancak altyazılı izleyebildiğim filmleri izlerken kolumun altında solukları yavaşlayınca uyuyakaldığını anladığım eşimin ve kucağımda sevdiğim titreyen kedimizin, uyurken çıkardıkları küçük seslerin, dünyanın en güzel sesleri olduğunu tahmin ettiğim halde bunları hiçbir zaman duyamayacağım.

Eşimle, okulda tanışmıştık. O da benim gibi kitap okumaya, edebiyata düşküdü, yani üniversite tercihi dönemindeki kimi talihsizlikler sonucu Fransız edebiyatıyla uğraşmak zorunda kalmamış, bilinçli bir şekilde bunu istemişti. Benim özel durumumu bilmezken, sınav dönemlerinde okulda görünüp başka zamanlarda görünmeyişimi, sınav aralarında kimseyle konuşmayışımı, en gürültülü ortamlarda bile rahatlıkla kitap okuyuşumu görüp dikkatini bana yöneltmiş, benim dış dünyayla bağlantımın olmayışını karizmatik bulmuş ve daha sonra başkalarından benim sağır ve dilsiz olduğumu öğrendiğinde ilk olarak kendinden çok utanmış ama sonra benim hakkımdaki düşüncelerinin değışmediğini gördüğünde de buna çok şaşırmış. “Eminim eğer bizim gibi duyabiliyor ve konuşabiliyor olsan da kafanda bir dünya yaratıp istemediğini zaman dışarıdan gelen hiçbir sesi duymayabilirdin ve mutlaka yine çok az konuşan biri olurdu...” der. Evlenmeden önce bir keresinde bana en çok merak ettiğim sesleri sormuştu, tarif edebileceğı kadar tarif etmeye çalışacağımı söyleyerek... Eşimin adı Deniz, ona güzel bir jest yapmak için “Denizin sesini merak ederim...” demiştim, oysa hiçbir sesi bilmediğim için bana göre hepsi büyük birer merak kaynağı. Deniz, gülümseyip “Tamam, anlatmaya çalışacağım...” demişti, o sıralar öğrenmeyi epey ilerlettiğı işaret dilini de kullanarak, fakat dudaklarını okuyabilmem için bana dönerek, tane tane anlatarak...

“Denizin sesi nasıldır biliyor musun? Dışarıdan gelen hiçbir sesi duyamadığımı biliyorum ama vücudundaki bazı şeyleri hissedip onların yarattığı basıncı algılayabildiğini de tahmin edebiliyorum, yanılıyorsam beni düzelt. Bazen, bir şeye çok kızdığında ya da bir şeyden dolayı çok heyecanlandığında, kan basıncın aniden yükseldiğinde, kulaklarında bir hışırtı duyar mısın bilmem, ben duyurum. Denizin sesini, kulaklarımdaki hışırtıya benzetiyorum ama aralarındaki fark,

kulağımnda hissettiğim kan basıncı hiddetli anlarda ya da ani heyecanlarda açığa çıkarken, denizin sesi, neredeyse dünya var olduğundan beri, insanlıktan bile daha öncesinden beri orada. Öylesine sakinleştirici bir sesi var ki, belirli aralıklarla dalgaların derinliklerden gelerek kıyıya vuruşundan, düzenli, sakin ve sonsuz bir ses oluşuyor. Sanki köpükleri hissediyor gibi oluyorum. Çocukken deniz kıyısında bir evimiz vardı, ailemle yazlarımızı orada geçirirdik, zaten adımla annem denizi çok sevdiği için Deniz koymuş. Denizin hemen yanında, küçücük, tek katlı bir evdi. Yaz gelip de o eve gittiğimiz ilk günlerde, geceleri, denizin sesi, küçücük kulaklarıma gürültü gibi gelirdi, geceleri uyuyamazdım bile. Böyle anlatıyorum diye yüksek bir ses olduğunu da sanma, usul usul gelen dalga sesi, uzun süre sonra ilk kez duyduğumda benim için korkunç bir gürültü haline gelirdi sadece... Fakat o evde birkaç gün geçirdikten sonra bazı geceler, yastığa başımı koyduğumda, denizin sesini duymadığımı fark ederdim. Hatta telaşlanırdım, denizin sesini tekrar duyabilmek için soluğumu tutardım, belli bir süre sonra, dikkatimi yönelttiğim zaman gerçekten tekrar duyardım, o ses hep oradaydı ama ben alıştığım için duyamazdım sadece... Ve yeniden duymaya başladığımda, o sakin, güzel sesi dinleyerek uykuya dalardım. Denizin sesi köpüklü, yumuşak, olgun, ağırbaşlı ve tutarlı bir ses. Sanırım hiç anlatamadım değil mi?"

O kadar güzel anlatmıştı ki, Deniz'le evlenmeye o gün karar vermiştim. Hayatım boyunca bana, duyamadığım sesleri duyuracak biri olmalıydı yanıbaşımnda. Eşimle tanıştığım için çok şanslıyım ve en ironik olan da, bana o soruyu sorduğunda, o kadar da merak etmediğim halde sırf hoşuna gitsin diye denizin sesini merak ettiğimi söylemişim, şimdi gerçekten de hayatım boyunca bir tek ses duyabilecek olsam, belki de eşimin değil, herhangi bir denizin sesini duymayı tercih edebilecek kadar merak ediyorum o sesi.

SON

